

Előfizetési díj.

Helyben:

Egy évre . . . 4 frt — kr.
Fél évre . . . 2 „ — „
Negyedévre . . 1 „ — „
Egyes száma ára . . 10 „

Előfizetési díj.

Vidéken:

Egy évre . . . 4 frt — kr.
Félévre . . . 2 „ — „
Negyedévre . . 1 „ — „
Egyes száma . . . 10 „

VÁCZ.

HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ HETIKÖZLÖNY.

Hirdetményei díj 3 hasábo petit sorotól 5 kr. — Többszöri vagy terjedelmesebb hirdetésekért árlengedés adatik. || Nyílt térbenvaló közlemények után három hasábo sorotól 15 krajczér számítatik.

Az előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények „Vácza” szerkesztőségéhez 16 ut 84. szám alá Vácra küldendők.

Előfizetési helyben Spitzer Miksa könyvkereskedésében. E

Kéziratok vissza nem adnak.

Vác, február 1. 1872.

Haladásunk jégtorlasza.

Motto: *Acherotta moct!*

... Tekintésünk kissé körül, és mindenütt látni fogjuk a haladás óriás mérében előre hatolását.

Kérdik tán a haladás ellenzői: „Miért ez erőmegfeszítés?”

E szavakra ismételt kérdés gyanánt föladhajtuk: „Tudja-e mi az a lét-küzdőelem?”

Az egyesek életében épp úgy, mint nemzetünkben vezérünk a lét-küzdőelem, mely nélkül tepsedés állna be, s romlásnak indulna mind, az eddig fáradalom kímélés nélkül építünk . . .

A kor s az emberiség tettei igen változóak.

A büszke Frankhon népeyes dicsőség után sovárgó tüzes népe egykor így kiáltta föl:

— „Fidelles au Roi, Jusque à la besace!”

Most így dörg szava:

— „Viva à la République!”

Mi nagy kulombsság van e két örömiáradó fölkiáltás között? . . .

De mi nem akarunk politikai hangon szólni, csupán a változatos viszonyokról teszünk némi említést.

Tárva van előttünk a tér, végig tekinthetünk úgy a miriád világán, mint saját hazánkban.

Ki tart fel bennünket, hogy ne csak lássuk, de tanulmányozzuk is a társadalom eszelvényeit? — — Épp ez okból e helyen nemcsak látás, de tanulmányozás után is méltán szólalunk fel városunk haladása közös érdekében. . . .

Van-e páma a sivatagon, mely az ádáz vihar bösz dühe alatt megmen hajolna?

Nincs!

Van-e nép, mely a jogos követelés és igazság előtt tétred nem hajtana?

Nincs!

Legalább Hottentottához hason-

lítaniok mindazt, kik el nem ismerék saját hibájukat

Kik városunkban megfordultak, vagy azt csak hírből is ismerik — mindig és mindannyian igen kedvezőten hangon szólottak haladásunkról!

És ki mondja, hogy mindazoknak nincs igazuk, ha érvekkel állnak elő — velünk szemben?

Mondják, hogy derék hazafiak vagyunk; — de a hazafiság még nem ád mindent.

A közérdeket előmozdító tettekre kell halmozni úgy a hazát, mint embertársaink javára . . .

De keressük az okot, ama rút fekélyt, mely szezünk láttára, de általunk készakarva észre nem vett Despotiként uralg fölötünk, vagy mint óriási polyp ezer és ezer szíjjalval sajtolja tagjainkból az ép velőt, hogy így elsatnyulva hulláinkkal borítsa el a ronda földet — kik önmagunkat elég gyávák valánk áldozatul dojni az utált szörnyeteg mohó falánkságunk.

Sokan fogják a zsendők czopf-hordozói és szavakra: „Hogy e sorok csupán egy lázas agy szüleményei, melynek egy pohár hideg vizre van szüksége, hogy véget vessen igazalmas ábrándjainak.”

Bár igazuk volna!

E lapok hasábjain jelent már meg egy érdekes czikk a társulási szellem meghonosítása érdekében, — de, mint minden, úgy az is elhaló hang volt a pusztában.

Természetes, minek is nekünk a tömör-erő, — büjjünk sötét oduinkba, rejtezzünk el a pészög világtól, kacagjunk ki a nyomorultak, tásztisuk el magunktól az emberiség szerencsétlenjeit; ne tanuljunk, dobjuk el a közoktatást; lakunkat engedjük idő múltalval nyakunkba roskadni, hogy gyepe-szeljenek meg utcáink, lepje moh kuszaböngéket, ne fogadjunk el senkit, de mi se látogassunk meg senkit . . .

Ime! compactkinyomata a paradicsomi életnek; — a most pompásan

(sic!) kövezett nyaktörő utcáinkat smaragd-zöld gyp fogja borítani, melyen majdan kényelmesen heverhetünk — tán costümben is; akkor nem lesz szükség kárpitosra, hogy ruganyos pamlagokat készítsenek számunkra, székségtelen lesz bíbor és daróz — — szóval mi akkor télenül fogunk élni — csak a manna fog hiányozni.*) ez a bökkenő!

Hogy pedig se manna, se más ne hiányozzék; küzelednünk kell egymáshoz!

Ne leplezzük el hibáinkat, melyeket nemcsak a közel főváros civilizált népe, de más provincia városok is eléggé ismernek.

Van városunk népének egy majdnem megboszáthatlan bűné: az önzés és riedeg közönysőség!

Senki sem képzeli el, mily nagy befolyással bír e bűn társadalmi életünkbe; jégtorlasz ez haladásunk útjában!

Hűz szemekkel leskelődünk a szákmány után, — mint holtól, ki mindent elérjt, mi fényes, — s ha kezünkbe ragadtuk a gazdag prédát, kőrövendő mosolyfal ajkainkon sompolygunk rejtejt zugainkba, hogy csupán nekünk legyen míg másnak semmi! . . .

Mitsem törődünk a közérdekkel, erőnk szerte forgócsolva, lépteink közelebb vannak a sirhoz, mint az élethez.

A szellő minden ajkáról ezt hordja körül: „Nincs pénz!”

Siralmas állapot!

Nincs pénz a forgalomban, de a Wertheimban penészedik, még a szellőt sem engedik közel jutni

A derek II. József volt uralkodó, kinek sárga burnótos szőlőkakasai a császár nevében mindig több adót rítottak a birodalmak népeire a nélkül, hogy a kormány valamire mehetett volna. Láttá aztán a népszerű II. József, hogy a mindig terhebb adók dacára

*) Látás az is lesz?!

Szerk.

is soha sincs elegendő pénz a kincstárban; a buratós sógorok földig hajtották pudorozott porokás fejüket a császáz előtt, és mentegőék magukat, hogy biz ők nem tudják hová lesz a sok pénz; „de hát felségének méltóztatik tudni miszerint tömérdek a kiadás, sőt több esetben, majlmen a bevételt is fölül mulja.“ — A sógor azt gondolta, hogy ezzel eleget mondott a császárnak — tövozott. — Másnap a császáz egy terembe gyűjtött az egész hivatalnok legiót, kik gondolkák, hogy bizonyosan fiadán pacsenyűbe küldik majdán fogainak, azaz ebédre hívják; — de mely hosszú képeket vágtak a german amieczk, midőn látták, hogy a császáz egy tojás nagyságú vaj-gömböt hozottat elő, (gondolkák többben, hogy az tán mindnyájkéj ebédje legyen) — II. József parancsolá aztán a szolgálókat, járjon körül a vaj-gömbbel, melyet minden hivatalnoknak egy-két szer meg kelle kezében forgatnia — míg végre a császárhoz ért, de már akkor csak olyan volt, mint egy mogyoró.

A császáz megszólalt. No látjátok most tudjátok hová vész a sok behűtt tott adó, mi mire hozzám ér, épp úgy jár, mint a vaj: minden kéhez ragad valami.“ — Mondani sem kell tán, hogy a sógoroknak a furcsa traktu után hideg veríték gyöngyözött ránczos homlokukról. s nem ok nélkül félve sompolyogtak el.

Nevetésges tehát pénztelenséggel palástolni hibánkat: az önzést és rideget közönységet!

Osztassuk fel a jégtorlaszt haladásunk utjáról, s ne csak magunknak éljünk, de használjuk is az emberiségnek, tisztazzuk társadalmunkat mind ama megvetté hidegségtől, melyek bennünket egymástól távol tartanak.

és nemes czéljaink elérésére idézzünk fel mindent:

„Acherotta movet!“

Nagy F.

NYILT VÁLASZ

Degré Alajos úrnak

Ott tanýt otót a szemlélen véréb.

Két szerencsétlen nemzet létezik Európában: a lengyel és a magyar, nem azért nevezem szerencsétlennek a lengyolt, mert külérőszak e nemzetet szótudarabola és jelenleg lengyelek állama nem létezik; sem azért a magyart, hogy ez viszont százados küzdelmek folytán a szabadság és függetlenség elérésé végett csak Sípshusi munkát teljesített és mindég vissza engedte görülmi a követ akkor, midőn már-már a hegytetőn volt; — hanem szerencsétlen e két nemzet azon jellemvonása miatt, hogy vajmi kevés közlegényt lehet sorai között találni, mind egyik vezérserrepet játsszani o hajtván, vizsgálódás nélkül nem éltet.

Hanem hagyjuk az államok bírálatát és menjünk haza Váczra.

Vácz is Magyarorszában van köztudomás szerint, és így az érintett országos szerencsétlenség itt is tanýt utótt, itt is mindenki vezér akar lenni, még az is, ki a közös seregben még freiterségig sem vitte. Ezen vezérhetőség idezi elő folytan a százele lett meghasonlás nélkül azt, hogy vagy nem bírnak semmit is létesíteni, vagy ha a meggondolt és sasjellenmifű férfiak bíráit is létesítettek, így nem sok időre reá a csirpoló verebek számtalan fajához hasonló meggondolatlan gyerkőczék megbuktatták.

Nálunk a vezérhetőség a már oda fajult, hogy czéljuk elérésére a leg-

híványabb ezkőzökhöz sem undorodnak nyulni.

Az előre türekvés, a nemes ambíto soh' sem jár, csak az csaljálás azon fokáig nem ártson, mint nálunk, hol annyira jutottunk, miszerint egy iskola kerülésben megőszült, eg tudja miféle pályákat tövezett, végre keskeméti seundókkal haza végődött gyerkőcse feljogosítottnak hiszi magát a haza szolgálatában megőszült, és jelenleg is annak gondujával terhelt férfiat valótlanságok és így rágalmakkal illetni már csak azért is, hogy ő szerpelhessen, hogy ő ne legyen közkatona.

Ha az illető gyerkőcse, és meggondolatlan követői önön énjük érdekeit szentnek tartják, legyen meg az ő fogalmuk szerént, hanem czéljuk és érdekek kivívására nemesebb eszközökhöz nyulhatnánk, és annyit megtanulhattak volna az iskola terelésben is, hogy azon alapul ély, melyet állítólag a Jezsuiták találtak volna fel, hogy „a szel szentesítit az eszkőzöket“ régen előtt időve azok követőivel egyetemben.

Azért hogy valaki mint önkénytes a közös hadseregben csak fráteriségig sem vitte, — nem következik hogy épen azért polgári életbenmissen tanuiba, szemáti képzettségig sem bírva, generalis lehessen, — arra hogy a polgári viszonyok között vezér szerepetvihessünk, még nem elég hogy sárl dobájunk meg minden előttunk fedhelten jellemet, hogy így félre vonulásra kényszerítsük őket.

Mélyen tisztelt elvtársam láthatja ezen általánosan elmondottaktól, miféle elemek szerepeltek azon gyűlésben, melyet önóhárszerentem tévesen annyira komolyan vezet.

Legyen meggyőződébe, hogy a gyűlésben mondottak általános megütőzést, indignatión szültek minden-

TÁRCZA.

A közönséges tükör csudái.

(Vezét).

Bár Hevel ó hál látesővet nagy czél-szerűséggel leneslélek is öszöröten, egy ilyen Z. alakú esővé alakított, miáltal a szemelő a sáncok falai által vedt leve: a tulajdonképeni hadjárásnak és tükörkőmpének mégis igen esélyk alkalmaszának örendűt. Sokkal előnyösebben lehet használni ezt azon kibeszérszeri harcokban, melyet az emberek egymás közt, vagy a társadalom ellen viselnek. Így van több olyan édesmes társaság, mely a polemosokopnak egy asztalon nyembő tükreben a kapunál ölköző törvény emvett ismeri meg. A felső tükör kifelé nyulik, felgöta az alulró jövő fénysugarakat s az asztalon fekvő vere vissza, melyből az égeni való vén szírpítyo a társaságra nézve nem a legkellemesebb vendégek közeledtét olvassa ki. Még több eredménynyel használhatók a polemosokoptükörrel az unalmas látózatok, tolakodó hitelezők is ismert kellemetlen vendégek elűvöltésére. Sőt az alkakra alkalmazott tükör a pusztá kíváncsiságra is jó szolgálót tehet, a mennyiben nyugodtan szemlelhetjük szóbankban mindazt a mi az utcán történik.

Habár Hevel volt az első, ki az egykőzt tüköröket a hadi ezélokra úgy állította össze, hogy a szemelő vedve volt: mégis valószerű, hogy hasonló tükör-összetételek már ő előtte ismeretek voltak. Régi mondák beszélnék oly tükörökről; melyekben a boszorkányok a kárváltonat megmutatták a tolvaj képtől, vagy az elhagyott nőnek fértéjk felhelében vonásait. Vajon így mesterségeknek nem a polemosokopták szerepeltek? Ha igaz, hogy Nostrodamus a tizenhatodik század közepe táján kigyenezze, Medici Katalinnak az első Bourbon képtétronon ölve egy tükörbe varázsoltá elő: ez optikai tömőanyag helyes magyarázatát létező tükör gépekben. A művezetet alá rejtettük tükör felgöta a jövendőbeli király képviselőjéül jövő sugarokat s azokat az alsó tükörre veti víszí, melyben Medici Katalin az első Bourbon-királyt látja. Hogyan is kétkedhetnék a mikor ezt nek' Nostrodamus, a híres csillagász mondja, ki jóslatait úgy könyvbe szellete össze, mely a könnyenhiók és habonások előtt még később is igen nagy tisztelbelen állott, melytől későbbben (1871.) maga Róma is félt és kebléből kitiltotta, mivel a népségg elenyészőtlő is volt benne egy jóslat.

Bár-mennyire hatott legényes Nostrodamus az ő jóslatait, csillagászati tudomány s bűvés tükrei által tisztelőire, anyi-

hízon, hogy ha ő, ki a bűvészeki dolgokban különben nem volt egészen járattan, most a színházba jőnne s a színpadon szelmeleket, kisereteket, gnomokat, szoval: mindennemű alakokat előjónni s ép oly gyorsasággal elönni látta, s a mellett szemleléte, hogy a jelenetek nem úgy, mint az ő tükörreind: színdarab s kárpé burkoltan jőnnek elő, hanem előképszerűbb és tárgyilagossabban, mint a valóságilag megfogható környezetek: bántamla valóban magasabb fokú volna, mint az ő c-udiólé. És mégis az újabb koroknak e kiseret jelenetelneti is, ugyanazon sík-tükör jártsa a főszerepet, sőt tekintve az elvett, melyen alapul, még egyszerűbb módon, mint a régi bűvtükörökben.

A színpadon az ügyesen állított tükör segítségével a kiseretek következőleg jelenetelnek meg: egy oly magas és széles öveg-tábla, mintó jelen öveg-parancok csak előállítat, a közönség felé hajolva östélepon helyezték el, hogy a színpad hátrészét a nézőtől mintegy elmtse. A nézők ezt észre nem veszik, mivel a leginomból szintelen övegűből van készíve. Így vagyunk épen díszes boljaink kirakatainak csiszolt övegűjával is. E meghajított övegűszínlak előtérben töbrőnek azóta emberek tárgyalk sít. melyek lent a tükör előtt vannak felállítva, és erősen megvilágítva. A színházban ölok a tükör által visszavert s erede

ütt, a ződé vezető lehet kijel megve nyilut értele körtő megve azt er vamm szerzős fontos visszaz helye len rő a kevéss sadalál által látogató esérve lunk l meynyden a kiragó társad szive ha e lunk ügygy németl ros elő nálunlan h gygyer M létesít szintó által dalkó tileg a sugrak egy egy tijeit képezik arczána M övegűtől ködö s hatni. E kirak boltan menő alon övegűszíne a kezmeny lenek, t még a l hanem tyjáj j M mitem a kóp alon ség csak a szűlésgs kiseret gorau on ben igazn A szén tetek, o

utt, és miután azt tudja és meggyőződést szerzett arról, miféle érdekek vezetik azon egykét gyermekét, nem lehet, sőt ne vegye sértésnek, ha kijelentem hogy — nem szabad a megválasztást visszautasítani.

Engedje kijelentem, hogy én a nyílt levél sorait nem akarom úgy értelmezni, hogy ezek folytán a dalkörök végleg elfordult, már pedig a megválasztás el nem fogadása által azt eredményezi.

Hogy határozatán gyenge számmal választást idézek elő, egyszerűségi hogy mások is tudják, mily fontos egylet ez, melynek elsőségét visszautasítani szerencsem nem lesz helyes; rövid vázlatot vagyok kénytelen róla adni.

A dalkörök más városokban, — kevés kivétellel — nem képezik a társadalmi gyűponton, ott a dalkörök által rendezett estélyek meglesnek látogatva, az éneklők talán meg is dicserve, legalább meghallgatva. — Nálunk a társadalmi gyűponti a dalkör, melynek megszűntével megszűnik minden élénkség, mely e várost némileg kiragadta gyűpontjából, — nem csak társadalmi apóthizát ez egylet, hanem szíve a társadalmuk, e városnak, és ha e szív megfárad, meghal, kihal, nálunk a társasélet, melyet oly nagy ügygyel-bujjal bírtak életre hozni némely helyeken. —

Másut bukkantik a dalkör a város élénkségén egy változat valamit, nálunk? a dalkör bukása kiszámíthatatlan horderejű calamitas lenne.

Ilyen egylet vezetést bízni ön gyermek kezére?

Midőn a dalkör lelkes ifjaink által létesített, rövid idő alatt már más szintől tőlő a város, a kedélyes estélyek által bevonattak a családnapik is a dalkör érdekeibe, lettek pártoló tagok,

és így az egész város majdnem összes polgára lassanként dalköri taggá lett, t. i. pártoló taggá.

Itt nem állapotok meg lelkes ifjaink, létesítők a műkedvelői előadások, minnek következtében létesül egy kis állandó színház, melynek nem egyszerű vették hasznát nem csak a Thalia papjai, hanem minden emberiség jótehetségűjei, mint csak ily rövid idő alatt felkarolni lehetett.

Ezreket megy azon pénzösszegek száma, melyet ily nemes megadottság folytán polgárúrságunktól nyertek és jótékony cselekedetek fordítva.

Ezen egylet kebelében kellett volna és lett tetté érelve, ki ne emlékezne a kedves órákra?

A dalkör létesítő a tüzölő egyletet, melynek tetleges kivételé csak is a kormánytól várt jóváhagyás kéredelme miatt lett felüggyezve.

A nemes jégspört felkarolása is az egylet lelkes ifjainak tulajdonítandó.

Sokat lehetne arról írni mily befolyást gyakorolt ezen egylet különösen az tekintélyes és emléktele alatt minden irányban, de ezt, nehogy hízelgésnek vegye elhallgatom, — csak annyit kérdek most már egész komolyan hogy miután jól tudja, hogy ezen egylet nem csupán éneklők testület, mely önmagának szórakozást keresendő létesült, — szükségesnek látja-e az egylet éléről egy kis gyermeköze ideitlen ambíciójának tért nyitandó, visszavonulandó, és egyáltalán üdvös lenne-e ily nemes egyletet, mely egyletre ennek a városnak műhatatlan szüksége van, gyermekek vezetésére bízni?

Bocsássom meg e komoly két kérdésért, és tartson meg szíves vonalmában.

Élőssy Gyula.

tilog az erősen megvilágított alétről jóvo sugarakat fogják fel, s minden szem épen ugy egyesíti oly alakokká, melyeknek eredetijét a szinpad alatt tükör-színészek képezik, mint a közönségek tükörben saját arcának visszavert sugarait.

Mivel ez a szinpadra fordítan feltettüvő táblán nagyon átlátszó, a megfőté működő színész alakját is egészen tisztán láthatni. Így van ez a díszes kirakatoknál is! A kirakat pompás üvegábláján esni lágnak a boltban egy ezrlányok, s mégis a kinnütemen alakokat is látjuk. Használ az eszt üveg-színfalnál is. A szinpadon mozgó színész a mögötte megjelenő kisértetere következésmény nélkül le, a mert ez alakok sérthetnek, t. i. oly kévéssé vannak jelen, hogy még a legben lebező képeket sem alkotnak, hanem csak a nézők szemének reczehátyáján jelennek meg.

A szinpad felénk áll a jelenségből mitem lit, mert ő a tükör mögött áll, míg a kép-alkotó sugarak az üveg-fal eléréséből esnek a nézők szemébe. Hogy a hát a közönség családja sikeres legyen, a próbákon szükséges jól meggyeznie a helyet, a hol a kisértet megjelenő lesz, s e helyzetek szigorúan emlékeztetben tartani, mert különben igen nevérségek homni fejlődésük ki. A színész majd kedvet nyujtat valamit kitértetnek, ez pedig egészen más helyen grassál.

Kinek alkalmá volt e leír s Proppter által Londonban az évtized elején szinrohott tükörképeket szemlélni, az elismerés, hogy e mód egészen alkalmas mindenemmel kísérleti jelenségek előidézésére oly egyszerű és természetesen utam, melyek egész nemzedékek előtt csundlanként tünnek fel, s a babonás vaklitétt élesztették Ha az ember a világot kisérték elé egy fedőt alkalmaz: a jelenség eltűnik, mivel nincs megvilágítva; ha e felelet elmozdította a lámpát ismét kitértet, az alakok ismét úgy megjelennek. Van-e valami meglepőbb és csundlanként méltóbb, mint az oly egyszerű tükörözésben alapuló jelenség?

Igaz, hogy Roberson a múlt század végén (1798) ugyesen összehillított hívás lámpát: az alakok magica-segedelmével a Vendome-térhez fekvő kapucínusok zárdájában hasonló jelenségek idezett elő, de az elvek és szerkezet más sokkal bonyolultabbak volt-k, mint az újabb kor szinpadli tükörrel s azon felül e képekkel való padli személyek nem láthatók fel, hanem vereslhetők össze, mint ma, mi által a családok majdnem a valódiság van felkocsva. — Bár igaz, a mint ezen kor előttünk fekvő lapjai tanúsodnak, hogy a közönség csalódsága oly tökéletes volt, hogy habár nagy része a műveltebb osztályhoz tartozott,

Hírek.

Morlin Zaligmond kedves barátunk nagy csapás érte, szeretett nejét vesztette el, gyász jelentés így hangzik:

Morlin Zaligmond barátja és gyermeke Zsigmond, nemkülömben így Krenedit Antal, napja Krenedit Antalné sz. Tráxler Alojzina, így a boldogult testvérei Sándor, Emma, Érik, és számos rokoni nevében mély fájdalommal jelentik fölthetetlenül nekünk, illetőleg edes anyja, gyermekük, testvéreik és rokonuknak Morlin Zsigmond névén 6. szül. Krenedit Alojzinnak, f. hó-én a. n. 17/órán, élté 27-ik, boldog házasságának 4-ik évében, a halotti szertéségek átjatos felvétele után, gimn-körben történt gyász kimúlta.

A boldogult hült tetemeti f. 3-an 39/órakor fogtak az alvárosi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az engedélyt szent miséidőhoz pedig f. hó-5-én reggeli 10 órakor, a szent-keresztesiek templomában fog a Mindenhatónak bemutatattani. Áldás és béke lamvair!

A vécz. Dalkör január hó 28-án tartott közgyűlést. A Török Kálmán általnok az élénkség idejében vezetését biztatott meg. Továbbá választmányi tagokul választattak a pártoló tagok közül: Nikitcs István, Nemeth István, Major József, Torday József, Elizer Ferenc, Vélz Kálmán, Fekete Károly, Szilady János srak.

A működő tagok közül: Krenedit Ferenc, Ehássy Ferenc, Madrák Antal, Hangel Menyhért, Szitar Mihály, Schmidt János, Zengy János, Huidfeld Alajos, Meizer Ede, Gergely János, Korbel Arhaus, Serédi Géza urak.

Hoffman Mihály, d. jegyző.

Sétál mint a cigány az óra-tokban, P. gazdag Izraelita fia érzékeny viszonyban a szinpadon álló egyik nőmámi oldalával, a találkozás azonban csak jég történetéhez, — mulktor az éjeleztést szerető házir haza térve. Így vette észre mint-ha valaki a fakamrában zöngé, gyertyát gyújtva és beledobva a kamrába ott látja izraelita és beledobva a kamrába ott látja izraelita meg adomást, két nagyragó lábnyomát eres fakamra zugába behúzódtak. — Hát meg mit akar itt, főrmed rá a házi úr? hát kérem alássan sétálni jöttek ide, dadogja a szerencsétlen Romeo. — a végét a dolognak nem tudjuk.

Özveg Pereciné jutalomjátéka csütörtökön leend, „A molnárok, vagy

reszeklett a félelemtől, midőn a szellemek a nézőtérre léptek, s nyumulni kezdtek.

A búvós lámpa ma működtetése a fránckirálnak nagy hatással szerepelt, mint-hogy az képeit a szinpadon keresztül vont átlátszó fehér vásznona veté, s a teljes sötétségben ők közönségek valóban borzadtan meglepő látványt nyujtott. Mivel azonban a nézőtér által-onvászak, háldi-fejek, bagolyok, lidércek, denévé s más rémletes dolgokkal volt feltekítve: a távolról halló zaj, lármák s nyikorgás a közönségek már is borzadtat terjesztettek; s mivel végre a búvós lámpa szabályozása által a képek a nézők szemébe úgy jelennek meg, mint közönségek közelről látszottak: a rettegés általános és nagyon természetes volt. — A pirásik e borzadt látványokat drága pénzért keresték fel, a terem alul vannak őket befogadni. Pedig mily távol állnak a hívás lampá képei, a mi egyszerű üveg-színfalnál! Hanem ez átlátszó szinfal legmagasabb rangú tündömeinek nagyszerűsége is eltűnik a tündömeinek vizsgálatok nagyszerűsége előtt, mint például egy lebező delejpalackcskákra erőstett tükör-darabon is szemlélthetik a földelenség — hogy az mondan — értesítéssel: Villayedegek szinpadon leestek a t. nger által elküldött tükör-faloké szemébe, s emlékeztetnek a tökéletesen magas polcára emeli. (Alföld.)

éjjeli találkozás a lótrán című tréfnés néma játékban lépd fel, ajánljuk közönségünk partifogásba a jutalmazandó, **Ma álarcos bál** van a színházi helyiségben a színesek által rendezve; — ki kedélyes estét, obajt ellátolni, ne mulassza el megtekintését.

Az ipar egyesületi érdekek köztudomásúlag jelen, az egylet eddig csendes de jótékony műkedvelői keveses lehetett hullani, midtán a nyilvánosság teréről csupa szerényből nem csak vissza vonult, sőt került az, a gyűlés legfontosabb mozzanatait tartjuk azt, midőn az alábbi felhívást lelkeseink egyhangyalan magávé tették: **Előnkök Gyökösi Daniel**, alelnök **Gál Lajos**, a felhívás hangzik: —

Polgártársaink! Iparosok!

Közlegel az idő, midőn a magyariparos-otárszámunk meg kell mutatni életreválóságát, meg kell mutatni, vajon képes-e a lelkesedés és tettere, hogy megalapítsa saját jólétét és Magyarország hitvaszterü ipar nagyságát.

A helyzet válságos. A jelenkori ipar szabad verseny szűntettkéllő áradatában a hatalmas népek ipara elsöpri az ólók sorából mindazokat, kiknek ipara versenyelépőt tartani nem képes.

E szabadeszerev ellenlathatlan hatalmát mindnyájan érezzük és látjuk. A vést csak a hazai iparosztály versenyképességének gyors a erdyes kifélesse herítatja el. De az e célra szükséges intézkedések még mindig késnek. Mi több: az ipar elérésének meg legelő, halasztást nem tűrő feltétel sinecens megvalósítása. Az anyagi jólét fejlődését lehetőtlőt régi adórendszer most is fenéli. A váhaty, a pénz- és hitelgyű, a hazai ipar érdekeinek meg nem felelő rendezettségben vesztel. Mindezen ügyekben a jelen országgyűlési pártalkalmak mellett kilátás sem lehet a gyökeres reformra.

Pedig ezen reformokra ma'hatatlannal szükség van; mert többek közt, nemcsak a jelen, hanem a jövő nemzedék jóléte is.

Egy új hatalmas elemek kell tehát szaksítson, a mely a tepsedő teléttségnek véget szaksítson, a mely nem késő; s ez nem lehet más, mint a közönységtől ferladó iparosztály, melyhez bizonyára csakalkozni fogunk majd mindazon ifjabb erők, kik a hazánk boldogbá válnak, maguknak pedig sikert biztosító működő tért óhajtának.

Polgártársaink! Iparosok! Fogjunk e célra cselet minnyájan, s tetterünk egész megfeszítettségével léssunk hozzá egy alkotmányos nagy munkához, mely iparunk és hazánkat lehet helyzetéből ki fogja ragadni.

Feladatunk ez: Azon teremben, hol hazánk és mindnyájunk sorsa felet rendelkeznek, szöveg kell juttatni azon érdekeket, melyeknek előmozdításától a nemzetek mű-

velődése, gazdagodása és nagysága függ: a hazai ipar és közjölét érdekeit. Sz érdekek nevében emelt szónak erős és ellenlathatlan nyomatókat kell szerzenünk.

A közlegő országgyűlési választások kísértésben egy meglehetősen egészséges kell forrunk, s egyesített szavazatunk hatalmas olly férfiakat kell képviselőinké s érdekeink szoszólóvá választanunk. A kik hazai ipar és közjölét zászlaja alá esküvése, semmi aron el nem tantorodnak életük céljára azokat hitválasztókat, hogy a hazai ipar t iparosztálytí naggyá, műveltté s erössé, s ezáltal hazánkat hatalmasá és bolgoggá tegyék.

Tomorújnik e célra. Egyesült erőnk hatalmas meg nem torhelt semmi.

Hogy egy zászló körül csoportosulhassunk, szükséges tisztába jönnünk azon cézölökkel, melyeket elrni akarunk.

A f. é. január 6-án Pesten ülésezett országos iparos-értekezlet, mely az alórti bizottság is kiküldt: az ipar és közönységes erdyes előmozdításra a következő főb kívánalmakat szövegette.

1. Kívánjuk, hogy a közmevelődés és az iparos szakismeretek előmozdítására erdyes előmozdítassék.

2. Kívánjuk, hogy hátrításnak el mindazon akadályok, melyek a hazai iparnak fejlődését gátolják; különösen:

— Szűntessek az alkotmány pénzügyileg le megkaróssító jelenlegi vámdenzerek és léptessenek eltebe olly vámnok, minöket hazai iparérdekek kívánunk.

Hazánk bank- és hitelügye tetséssék függetlenül, s alkotmassék egészséges alapon nyugvó magyar nemzeti bankrendszere.

Követtessék hazánk anyagi érdekeinek megteelő s a szállítási díjak lecsökkentésére törekvő erdyes nemzeti vasuti politika.

A hazai ipar fejlődését lehetőtlőt s az iparra súlyosan nehezede jelenlegi megadotásat helyébe — gyökeres adóreforra s különösen a monopoliumpok és indirekt fogyasztási adóknak fokozatos meléssze utána — olly adórendszer léptettessék, mely mindennemű nagy értéke után kiszámított tiszta jövedelmének egyenlő megadotásatát és a helyesli költségeknak lehető lecsökkentését veszi czélba.

3. Kívánjuk, hogy az állami szűkségletek, főleg hald felszerelések és egyéb országos vállalatok szükségletei a hazai iparos ipar által fedeztessenek.

4. Kívánjuk, hogy a hazai ipart érdeklőt országos intézkedéseknél a hazai iparosok megbízottainak meglehetősen meghallgatassék és figyelembe véssék.

5. Kívánjuk, hogy az iparosoknak a nagy iparral szemben versenyre képesítő társulati szervezkedésére alkalmas törvények alkottassanak.

Polgártársaink! Iparosok! Közöttünk

bizonyára nincs senki, a ki eme kívánalmakat túlzottnak tartaná. Epen azért bizonyos lehetnek, hogy elérhető, ha igazán akarjuk. Csak tisz-busz választás kerülhetlen sikerüljön oly férfiakat képviselőkké választanunk, kik az ipar érdekeiben tetszel lélekzának, kik az ipar érdekeiben ragaszkodnak, s azok előmozdításában szakavatottulással s odaadateljes lelkesedéssel buzgólkodnak a hazai országgyűlésben a mérlegnek kívánalmak javára kell előldni. — A munkaképes elemek csatlakozásánál egy erdyesen új párt fog képzédni, mely hazánk boldogulásának és az ipar felvirulásának alapját meg fogja vetni!

Föl tehát munkára: Csak a kezdet nehez; de a diadal biztos.

A kinek egy városban, egy választókörületben legközebb hatásköre van, álljon az ügy élére. Összotagassa szét az ezen felhívásból hozzájutó példányokat lelkes iparos társai közt. Csoportosítsa maga körül rokon gondolkodású embereket, s azokat megparat. Összalla e a kisületek kötelety. Hombolja le a korlátokat, melyek bennet ket elcsésséssé táborra, jobb- és balpártá szakítanak. Kedzemesen saját választókörletére nézve iparos párti választásit bíztosságot; és ha megakadályozkodik, hogy lakhelyének iparosai a február 25-én Pesten tartandó országos iparospárti gyűlésben képviselve legyenek. Szóval kövessen el mindent, hogy elvénk diadarára jussanak.

Hogy ungasz és híva mozgalom országos jelenten öltösn, veglesse meg kell alakítani a központi országos iparospárti bizottságot, s meg kell állapítani az összekötetést a vidéki bizottságokkal.

E célra egy országos iparosgyűlést kell tartanunk, melyen minden számba jöhető város vagy választókörlet iparosainak képviselve kell lenni.

A jan. 6-iki országos értekezletb" kiküldött alórtort bizottság a pártgyűlés összehívásával megelölné hivá, szemel össze-hívjuk azt f. év február 25-ére, d. e. 10 órára Pestre a városi redout helyiségébe.

A központi bizottság.

Méltó pánaszokt hozattak föl a gyűlés folyamala alatt, melyek határozatokat önk gyűlésre a vácsi iparélet meg nem hivatott, dacára, hogy 100 írtal alapított az orsz. ipar egytlébe.

Szerkesztői üzenet.

A Váci Dultor általnöbességnek helyben, a be-küldött közönmények egy sly adhatjuk, ha hivatalos állásúra, és a nyilt tette közzétek be, mert by f. é. a s tartalmaztat a szerkesztőségünk magának nem lehet mir csak azért sem mert még a mozer sincs nem.

Felölös szerkesztő: ELLÁSY GYULA.

Hirdetések.

Hirdetmény.

A Sulajda-esalad tulajdonához tartozó, egy nevezett Góbl utcazbán levő palata szabad kézből eladó, érkezhetténi a m. k. járásbírósigánál.

Ólfa eladás.

A vácsi képtalan uradalom sügyi pusztájában vágott 233 hasznos erdei ol tölgyfa — és a naszáli erdőben 121 erdei ol gyegyesfa a vácsi nagyrpóstaig lakban Február 16-án d. e. 10. órákor nyilvános árvezést útján eladogaták. — A venni számdokozók 400 forint bántéppénzzel állgatva, ezennel tisztelettel megvitatnak.

Vác, Február 1-én 1872.

Bartoss József, számtartó.

Epen most jelent meg és **Spitzer Miksa** könyvekreskedsécsében Vác, B-Gyarmaton és Érsekújvárott kapható:

Vörösmarty minden munkái, ára díszes borítékban fizve 6 frt.

Hörvát Mihály Magyarország függetlenségéi harcának története 3 testes kötet 6 frt.

Báró Eötvös József a Karthausi új teljes kiadás ára 1 frt.

Minden bárki által s bárhol hirdettet munkák nálam az eredeti bolti aron kaphatók vagy azonnal minden árfelemelés nélkül megszerzhettek.

Ujjonnan felszerelt könyvtárszobámban minden éghoz tartozó munkák gyorsan, szepen és olcsón készíttetnek.

Felölös szerkesztő: ELLÁSY GYULA.

Vác, 1872. Nyom. a siklot. iparint. könyvny. gyárszótólján.

E16

Egy évről
Fél évről
Nyolc évről
Egyes s...

Hirdetelmek hird...

Legsértésük
közöngyében
alább má
a fiskális
egyedül
sértésük
jesztési m...

Az

456. és t...
nek a kö...
szakaszo...
a menü...
menteni
biránkat
Vác vá...
alább az
közöngy...
l...

Ez

engedjék
szedü la
falra bá...
Mid...

dését me...

perhalm...
venni ké...
hetjük, l...
képesség...
hogy az...
nem lehe...
közöngy...
istállóját...

Nen...

ságot, ne...
telenség...
káság, t...

A...

lehetetlen...
előldézn...

Egy...

birósági...